

Towarowa Giełda Energii odgrywa wiodącą rolę w rozwoju krajowego sektora energii

Rozmowa z Piotrem Zawistowskim, Prezesem Zarządu TGE

Piotr Zawistowski, Prezes Zarządu TGE fot. mat. prasowe

Towarowa Giełda Energii (TGE) została utworzona pod koniec lat 90. Jakie znaczenie dla sektora elektroenergetycznego miało jej powstanie?

Towarowa Giełda Energii odgrywa wiodącą rolę w rozwoju krajowego sektora energii

Dziękuję za to pytanie, ponieważ możemy wrócić do korzeni powstania giełdy, spojrzeć na nią jak na miejsce kluczowe dla rozwoju sektora energetycznego.

Odpowiadając na Pana pytanie... w końcówce lat 90-tych w Europie, a potem w Polsce, rozpoczęły się prace nad wewnętrznym rynkiem energii oraz wdrożeniem programów prywatyzacyjnych. To właśnie na fali wyzwań, w tym nowego Prawa Energetycznego z 1997 r., z inicjatywy Ministra Skarbu Państwa, powstała Towarowa Giełda Energii, jako niezbędny element planowanej liberalizacji rynku energii a następnie rynku gazu w Polsce. Naturalna zatem stała się potrzeba powołania podmiotu, który koncentrowałby obrót hurtowy, zapewniając jednocześnie równoprawny dostęp do oferowanych produktów.

W 2003 roku TGE (jako pierwsza i do tej pory jedyna) uzyskała licencję Komisji Nadzoru Finansowego na prowadzenie giełdy towarowej. Obowiązujące regulacje prawne i nadzór KNF oraz URE zapewniają prawidłowe funkcjonowanie rynku a także umożliwiają efektywne reagowanie w przypadku ewentualnych nadużyć.

Giełda stała się miejscem gdzie kreowana jest cena referencyjna, stanowi centrum informacji rynkowej oraz jest gwarantem bezpiecznego handlu.

Od początku swojego istnienia Towarowa Giełda Energii była pionierem wdrażania nowatorskich rozwiązań w zakresie handlu produktami energetycznymi. Które z nich uważa Pan za najważniejsze?

Nie mogę wymienić jednego, najważniejszego rozwiązania, ponieważ na przestrzeni prawie 20 lat działalności, TGE wprowadziła szereg rozwiązań, które wynikały np. z konieczności dostosowania się do zmian regulacyjnych, z chęci podążania za trendami światowymi, czy też usprawnienia mechanizmów, które w rezultacie przyniosły korzyść uczestnikom rynku. Przez te wszystkie lata giełda dorastała, rozwijała się razem z rynkiem. Jesteśmy miejscem pierwszego wyboru w zakresie handlu energią, czy też gazem, chcemy taką pozycję utrzymać, przyciągać nowe podmioty nie tylko krajowe ale także zagraniczne, pragniemy

mieć realny wpływ na kształt sektora energetycznego.

Jeśli chodzi o rozwiązania, z całą pewnością do kroków milowych możemy zaliczyć rozszerzenie oferty o rynek gazu i rynek praw majątkowych, stworzenie Giełdowej Platformy Informacyjnej, publikującej dane o produkcji i zużyciu energii elektrycznej, informacje wynikające z rozporządzenia REMIT, zdolności przesyłowe i oczywiście wszystkie dane giełdowe, rozpoczęcie działalności jako pełnoprawna giełda-koordynator PCR oraz operator na europejskim rynku Multi-Regional Coupling, czy też zastosowanie nowych technologii w postaci systemu notującego X-Stream Trading, a także systemu SAPRI dedykowanego do obsługi handlu energią na rynku dnia następnego w standardzie PCR.

Myślę, że na Pana pytanie powinni odpowiedzieć uczestnicy rynku, dla których rynek giełdowy został powołany do życia. Ja osobiście jestem bardzo ciekawy co przyniesie przyszłość, jakie wyzwania staną przed giełdą, w jakim miejscu będzie TGE za kolejne 10, 20 lat. Musimy myśleć o tym już teraz, dlatego systematycznie weryfikujemy nasze cele biznesowe, konsultujemy z naszymi członkami kluczowe dla rozwoju giełdy i ich strategii handlowych tematy.

W maju na Towarowej Giełdzie Energii zanotowano najwyższe od 6 lat miesięczne obroty. Co jest przyczyną tak dobrego wyniku? Czy był to jednorazowy wzrost, czy też może stała tendencja rozwoju obsługiwanych przez Giełdę rynków?

To prawda, maj był rekordowy jeśli chodzi o rynek praw majątkowych, zaobserwowaliśmy wtedy najwyższy, łączny wolumen od lutego 2013 r., uszczegóławiając wzrost dotyczył głównie obrotu certyfikatami żółtymi i czerwonymi. Był to wynik m.in. zbliżającego się terminu umorzenia świadectw pochodzenia (do końca czerwca br.), podwyższenia obowiązku umorzenia certyfikatów dla niektórych rodzajów energii wyprodukowanej w

Towarowa Giełda Energii odgrywa wiodącą rolę w rozwoju krajowego sektora energii

źródłach kogeneracyjnych oraz wzrostu zużycia energii.

Na pozostałych rynkach wolumeny były także satysfakcjonujące, mam nadzieję, że ten trend utrzyma się jak najdłużej.

W 2018 r. zaobserwowaliśmy znaczny wzrost cen energii elektrycznej. Po raz pierwszy też URE podjął się oceny zachowań uczestników rynku pod kątem zgodności z Rozporządzeniem REMIT. Czy z perspektywy TGE doszło do nadużyć, manipulacji na Giełdzie?

Na zadane przez Pana pytanie ciężko jest odpowiedzieć z perspektywy TGE. To Urząd Regulacji Energetyki ocenia, czy mogło dojść do nadużyć w postaci manipulacji cenami. Pamiętajmy o tym, że giełda dostarcza infrastrukturę do handlu, tu spotyka się popyt z podażą, zawierane są anonimowo transakcje pomiędzy uczestnikami rynku i w ten sposób wyznaczana jest cena. Zadaniem TGE jest monitorowanie – prowadzenie bieżącego nadzoru nad rynkiem giełdowym w celu identyfikacji zdarzeń mających znamiona nadużyć tj. naruszenia zakazu manipulacji, próby manipulacji lub wykorzystania informacji poufnej. Uznając pełną swobodę każdego uczestnika obrotu giełdowego co do określenia parametrów składanych zleceń, jak również prawo do realizowania obranej strategii działania na sesji giełdowej, w ramach realizowanego nadzoru TGE analizuje wszystkie okoliczności i sygnały wskazujące na nietypowe zachowania uczestników rynku w postaci alertów cenowych, wolumenowych oraz liczby i wartości zleceń.

Zależy nam na bezpieczeństwie obrotu oraz budowaniu zaufania rynku do giełdy. Jeśli pojawią się niepokojące zdarzenia na rynkach organizowanych przez TGE, przekazujemy informacje do URE, z którym na co dzień współpracujemy. URE bada nie tylko transakcje na TGE, ale również posiada dostęp do danych o transakcjach na rynku pozagiełdowym. Niestety, ze względu na obowiązującą nas tajemnicę zawodową nie możemy powiedzieć,

Towarowa Giełda Energii odgrywa wiodącą rolę w rozwoju krajowego
sektora energii

czy doszło do nadużyć i czy przekazaliśmy informacje do organu nadzorującego
działalność TGE.

Dziękuję za rozmowę,
Ryszard Żabiński